

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
SANT GADGE BABA AMRAVATI UNIVERSITY, AMRAVATI

मानवविज्ञानशाखा
(Faculty of Humanities)

(Syllabus for As Per National Education Policy -NEP-2020)

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार अभ्यासक्रम

Three /four years Bachelor's Degree Programme
Degree of Bachelor of Arts

(B.A. Semester-III & IV Level – 5.0)

बी. ए. द्वितीय वर्ष सत्र 3 व सत्र 4

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor –Sanskrit Language
(संस्कृत भाषा)
(DSC-Code 659)

संस्कृत भाषा अभ्यास मंडळ

Effective from Academic year -2026-27

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati

Faculty: Humanities - Discipline /Subject Sanskrit Language

Teaching & Learning Scheme: For the Degree of Bachelor of Arts with Major/ Minor - Sanskrit Language (संस्कृत भाषा)

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

B. A. Second Year -Semester – III (NEP) Level – 5.0

Mode of Teaching	Ver. No	The Vertical	Type of course	Course Code	Course Name	Credits	Workload (Hrs. / Week)	Vertical Workload (Hrs./Week)	Maximum Marks		
									External	Internal	Total
Class Room Teaching /Lab Work (Practical)/ Outdoor/ Field	a	Major-DSC- Sanskrit Language	Theory-III	659203	आर्षमहाकाव्यपरिचयः श्रीमद्वाल्मीकीरामायणम् वालकाण्ड सर्ग प्रथमः द्वितीयः च।	4	4	8	60	40	100
			Theory-IV	659204	काव्यप्रकाश प्रथमोल्लासः (कारिका 1 ते 5), द्वितीयोल्लासः(कारिका 6, 7, 8, 9, 19)	2	2		30	20	50
		Major-IKS- Specific	Theory	659205	पुराणवाङ्मयपरिचयः। अष्टादशपुराणानां परिचयः।	2	2		30	20	50
	b	Minor-DSc- Sanskrit Language	Theory-III	659251	गद्यपद्यपरिचयः - संस्कृतसोपानम् भाग 2	4	4	4	60	40	100
	c	GOEC/ OE (Other than faculties of Humanities)	Theory-V OE-V	-----	-----	2	2	2	--	30 +20	50
	d	VSC (Corresponding to Major) Sanskrit Language	Theory-II	659272	अलंकारशास्त्रम् छन्दशास्त्रम् च।	2	2	2	--	30 (College level Exam) +20 (Internal)	50
	e	AEC-English	Theory/Demonstrative -III	--	----	1	2	8	-	15 +10	25
		AEC-Sanskrit	Theory/Demonstrative -III	659283	संस्कृत वाक्यव्यवहारः/ सम्भाषणकौशलम्	1	2 x (No. of Batches)		--	15 (College level Exam) +10 (Internal)	25
	f	FP/CES	Project-I	659286	Field Projects/Community Engagement & Services (CEP) –Sanskrit language phase -I	2	4	8	--	50	50
		CC-	Outdoor	----	----	2	4		--	--	--
Total						22					500

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati

Faculty: Humanities - Discipline /Subject Sanskrit Language

Teaching & Learning Scheme: For the Degree of Bachelor of Arts with Major/ Minor - Sanskrit Language (संस्कृत भाषा)

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

B. A. Second Year -Semester – IV (NEP) Level – 5.0

Mode of Teaching	Ver. No	The Vertical	Type of course	Course Code	Course Name	Credits	Workload (Hrs. / Week)	Vertical Workload (Hrs./Week)	Maximum Marks		
									External	Internal	Total
Class Room Teaching /Lab Work (Practical)/ Outdoor/ Field	a	Major-DSC Sanskrit Language	Theory-V	659206	आर्षमहाकाव्यपरिचयः महाभारतम् शान्तिपर्व राजधर्मप्रकरण अध्याय 85, 86, 87 व 88	4	4	8	60	40	100
			Theory-VI	659207	भासविरचितप्रतिमानाटकम्	4	4		60	40	100
	b	Minor-DSC- Sanskrit Language	Theory-IV	659252	गद्यपद्यपरिचयः - संस्कृतसोपानम् भाग 2	4	4	4	60	40	100
	c	GOEC/ OE (Other than faculties of Humanities)	Theory-VI OE-6	----		2	2	2	--	30 +20	50
	d	VSC (Corresponding to Major)	Theory-III	659273	संस्कृतपत्रकारिता संस्कृतवार्तालेखनम् च	2	2	4	--	30 (College level Exam) +20 (Internal)	50
	e	AEC-English	Theory-IV	--		1			-	15 +10	25
		AEC- Sanskrit	Theory/ Demonstrative -IV	659284	संस्कृत वाक्यव्यवहारः/ सम्भाषणकौशलम्	1	2 x (No. of Batches)	8	--	15 (College level Exam) +10 (Internal)	25
	f	FP/CES	Project-II	659287	Field Projects/Community Engagement & Services (CEP) Sanskrit Language – phase -II	2	4	8	--	50	50
		CC-	Outdoor			2	4		--	--	--
Total						22	22+				500

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

Discipline/ Subject – Sanskrit Language

Three / Four Years Bachelor's Degree Programme

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- III (NEP) Level – 5.0

Vertical - a

Major DSC (III)- Sanskrit Language

Course Code - 659203

Course Title – Major DSC (Theory- III) – आर्षमहाकाव्यपरिचयः श्रीमद्वाल्मीकीरामायणम्

बालकाण्ड सर्ग प्रथमः द्वितीयः च।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	A – Major - DSC III Sanskrit Language	659203	Major- Theory -III आर्षमहाकाव्यपरिचयः श्रीमद्वाल्मीकीरामायणम् बालकाण्ड सर्ग प्रथमः द्वितीयः च।	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना आर्षमहाकाव्यांचे स्वरूप अवगत करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना आर्षमहाकाव्यांचे स्वरूप अवगत होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - श्रीमद्वाल्मीकीरामायणम्, गीताप्रेस गोरखपूर			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	बालकाण्ड प्रथम सर्गः श्लोक 1 ते 25	10	10
Unit-II	बालकाण्ड प्रथम सर्गः श्लोक 26 ते 50	10	10
Unit-III	बालकाण्ड प्रथम सर्गः श्लोक 51 ते 75	10	10
Unit-IV	बालकाण्ड प्रथम सर्गः श्लोक 75 ते 100	10	10
Unit-V	बालकाण्ड द्वितीय सर्गः श्लोक 1 ते 25	10	10

Unit-VI	बालकाण्ड द्वितीय सर्गः श्लोक 26-43	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1) घटक 1 वर 4 पैकी दोन पदय उताऱ्यांचे भाषान्तर	10 गुण
	2) घटक 1 ते 4 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	3) घटक 5 व 6 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	4) घटक 1 ते 4 वर 4 पैकी 2 टिपा.	10 गुण
	5) घटक 5 ते 6 वर 4 पैकी 2 टिपा.	10 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- III (NEP) Level – 5.0

Vertical - a

Major DSC (IV)- Sanskrit Language

Course Code - 659204

Course Title –Major DSC -Theory IV –काव्यप्रकाश प्रथमोल्लासः (कारिका 1 ते 5),

द्वितीयोल्लासः (कारिका 6, 7, 8, 9, 19)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	Major DSC - IV Sanskrit Language	659204	DSC Major-Theory -IV काव्यप्रकाश प्रथमोल्लासः (कारिका 1 ते 5), द्वितीयोल्लासः (कारिका 6, 7, 8, 9, 19)	2	2	2	30	एकूण गुण = 50 30 गुण -लेखी व 20 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	- विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील काव्यशास्त्राचा परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना काव्यशास्त्राचे स्वरूप अवगत करून देणे. - विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील उपरोक्त ग्रंथांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. - विद्यार्थ्यांना उपरोक्त ग्रंथांचे महत्त्व अवगत करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	- विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील काव्यशास्त्राचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना काव्यशास्त्राचे स्वरूप अवगत होईल. - विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील उपरोक्त ग्रंथांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. - विद्यार्थ्यांना उपरोक्त ग्रंथांचे महत्त्व अवगत होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - काव्यप्रकाशः - कृष्ण अर्जुनवाडकर, अरविंद मंगळूरकर, देशमुख प्रकाशन, पुणे			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	काव्यप्रकाशः प्रथमोल्लासः कारिका 1 ते 3	7	7
Unit-II	काव्यप्रकाशः प्रथमोल्लासः कारिका 4 व 5	8	8
Unit-III	काव्यप्रकाशः द्वितीयोल्लासः कारिका 6, 7. 8	7	7
Unit-IV	काव्यप्रकाशः द्वितीयोल्लासः कारिका 9, 19	8	8

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 30 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 20 गुण, एकूण गुण = 50	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 व 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10
	2. घटक 1 व 2 वर आधारीत 2 पैकी 1 टीप	05
	3. घटक 3 व 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10
	4. घटक 3 व 4 वर आधारीत 2 पैकी 1 टीप	05
	Total	30 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- III (NEP) Level – 5.0

Vertical - a

Major IKS - Specific - Sanskrit Language

Course Code - 659205

Course Title –Major IKS Specific - (Theory) – पुराणवाङ्मयपरिचयः। अष्टादशपुराणांनां परिचयः।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	a – Major IKS Specific Sanskrit Language	659205	Theory पुराणवाङ्मयपरिचयः। अष्टादशपुराणांनां परिचयः।	2	2	2	30	एकूण गुण = 50 30 गुण - लेखी व 20 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील पुराणसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पुराणाच्या विविध विषयांचा यांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पुराणांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पुराणांचे महत्त्व व कार्य यांची ओळख करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील पुराणसाहित्याचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पुराणाच्या विविध विषयांचा यांचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पुराणांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पुराणांचे महत्त्व व कार्य यांची ओळख होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
संदर्भग्रंथ - भारतीय साहित्याचा इतिहास भाग 1 सौ सिन्धु डांगे. महाराष्ट्र साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	पुराणसाहित्य – स्वरूप व पुराणांचे प्रमुख विषय, पुराणांचे सामाजिक आणि धार्मिक महत्त्व, पुराणांचा काळ	7	7

Unit-II	पद्मपुराण, ब्रह्मपुराण, लिंगपुराण, कूर्मपुराण व विष्णुपुराण – यांचा परिचय	8	8
Unit-III	ब्रह्मांडपुराण, अग्निपुराण, वायूपुराण, स्कंदपुराण व वामनपुराण-यांचा परिचय	7	7
Unit-IV	भागवतपुराण, गरूडपुराण, नारदीयपुराण मत्स्यपुराण व मार्कण्डेयपुराण – यांचा परिचय	8	8

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	अंतर्गत लेखी परीक्षा 30 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 20 गुण, एकूण गुण = 50	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 व 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10
	2. घटक 3 व 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10
	3. घटक 1 ते 4 वर 4 पैकी 2 टिपा	10
	Total	30 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- III (NEP) Level – 5.0

Vertical - b

Minor DSC (III)- Sanskrit Language

Course Code - 659251

Course Title - Minor - DSC (Theory- III) - गद्यपद्यपरिचयः - संस्कृतसोपान भाग 2

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	b - Minor-DSC Sanskrit Language	659251	Minor - DSC (Theory-III) गद्यपद्यपरिचयः - संस्कृतसोपान भाग 2	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - संस्कृतसोपानम् भाग 1 – परिमल प्रकाशन, पुसद			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	एकबुद्धिरहम् । चन्दनदासो वधस्तम्भं नीयते।	10	10
Unit-II	हस्तस्य भूषणं दानम्।	10	10
Unit-III	अत्रमृत्यूर्विलज्जितः।	10	10
Unit-IV	गणेशनामार्थमाला। विदुलोपदेशः।	10	10

Unit-V	भीममञ्जरी।	10	10
Unit-VI	चर्पटपञ्जरिकास्तोत्र	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1)घटक 1वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	2) घटक 2 व 3 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	3) घटक 4 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	4) घटक 5 व सहा 6 दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	5) घटक 1 ते सहा वर 5 पैकी 3 टिपा.	12 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- III (NEP) Level – 5.0

Vertical - d

VSC (II) – Sanskrit Language

Course Title – VSC (659272) Theory -II अलंकारशास्त्रम् छन्दशास्त्रम् च।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	d- VSC- II -- Corresponding to Major Sanskrit Language	659272	Theory -II अलंकारशास्त्रम् छन्दशास्त्रम् च।	2	2	2	30	30 (College level Exam) +20 (Internal) = 50

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) अलंकारांचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 2) काही निवडक अलंकारांची व्याख्या, स्वरूप उदाहरणासह विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 3) संस्कृतातील छन्दांचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 4) काही निवडक छन्दांची व्याख्या, स्वरूप उदाहरणासह विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. अलंकारांचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 2. काही निवडक अलंकारांची व्याख्या, स्वरूप उदाहरणासह विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 3. संस्कृतातील छन्दांचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 4. काही निवडक छन्दांची व्याख्या, स्वरूप उदाहरणासह विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	संस्कृत साहित्यशास्त्रातील अलंकारशास्त्राचे स्वरूपनिवडक अलंकारांचा अभ्यास - उपमा, उत्प्रेक्षा, रूपक, श्लेष, भ्रांतिमान,	8	8
2	निवडक अलंकारांचा अभ्यास - निदर्शना, संकर, स्वभावोक्ती, समासोक्ती, व्याजोक्ती	7	7

3	संस्कृत साहित्यशास्त्रातील छन्दशास्त्राचे स्वरूप, वैदिकछन्द व लौकिक छन्द निवडक छंदांचा अभ्यास - भुजंगप्रयात, मन्दाक्रान्ता, उपजाति, शिखरिणी, पृथ्वी	8	8
4	निवडक छंदांचा अभ्यास - स्रग्धरा, शार्दूलविक्रीडित, आर्या, वसंततिलका, इन्द्रवज्रा	7	7

संदर्भग्रंथ – 1. काव्यप्रकाश - कृष्ण श्रीनिवास अर्जुनवाडकर, अरविंद मंगरूळकर, देशमुख प्रकाशन, 1962

2. छन्दोमञ्जरी – गंगदास, डॉ. ब्रह्मानंद त्रिपाठी, चौखम्भा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

3. *The practical Sanskrit-English Dictionary- Vaman Shivram Apte, Motilal Banarasidas Publisher, New Delhi.*

मूल्यमापन / Evaluation

गुण विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन - एकूण गुण = 50	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1) 5 पैकी 3 अलंकारांचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.	12 गुण
	2) 5 पैकी 3 छंदांचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.	12 गुण
	3) अ) 2 पैकी 1 अलंकार ओळखून स्पष्टीकरण करा.	03 गुण
	ब) 2 पैकी 1 छंद ओळखून स्पष्टीकरण करा.	03 गुण
	Total	30
	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- III (NEP) Level – 5.0

Vertical -e

AEC (III)-Sanskrit Language

Course Code - 659283

Course Title – (Theory/ Demonstrative -III) संस्कृत वाक्यव्यवहारः / सम्भाषणकौशलम्

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester - III	5.0	e – AEC – III Sanskrit Language	659283	(Theory/ Demonstrative -III) संस्कृत वाक्यव्यवहारः / सम्भाषणकौशलम्	2	1	2 x (No. of Batches)	30	15 (College level Exam) +10 (Internal)

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत सम्भाषण कोशल्य अवगत करू देणे . 2. विद्यार्थ्यांना नवनवीन संस्कृत शब्दांचे ज्ञान करून देणे. 3. विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृत वाक्यरचनांचे ज्ञान करून देणे. 4. विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृतसम्भाषणांचा परिचय करू देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृत सम्भाषण कोशल्य अवगत होईल. 2) विद्यार्थ्यांना नवनवीन संस्कृत शब्दांचे ज्ञान होईल. 3) विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृत वाक्यरचनांचे होईल. 4) विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृतसम्भाषणांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	• क्रियापदानि लट् लोट् लकार • एकवचन - बहुवचन • कुत्र, कदा किमर्थम्, कथम् • पुरतः, वामतः, उपरि, अधः, पृष्ठतः • बहिः अन्तः, तः • यावर आधारित वाक्ये व संभाषणे यांचा उपयोग व अभ्यास	14	7

2	• इतः ततः कुतः • भूतकालरूपाणि • भविष्याकाल • यदि-तर्हि • च, एव, इति, अपि • यावर आधारित वाक्ये व संभाषणे यांचा उपयोग व अभ्यास	16	8
---	---	----	---

संदर्भग्रंथ

- 1) अभ्यासपुस्तकम् - संस्कृतभारती, बेङ्गलूरु
- 2) संस्कृतस्वाध्याय प्रथमा दीक्षा वाक्यव्यवहारः - राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम्, नवदेहली
- 3) संस्कृतस्वाध्याय प्रथमा दीक्षा वाक्यविस्तरः - राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम्, नवदेहली
- 4) संस्कृतस्वयंशिक्षक - श्रीपाद दामोदर सातवळेकर, राजपाल अन्ड सन्स् काश्मीरी गेट दिल्ली
- 5) <https://dn721307.ca.archive.org/0/items/SanskritSvayamShikshakSDSatvalekar/Sanskrit%20Svayam%20Shikshak%20-%20S%20D%20Satvalekar.pdf>
- 6) <https://www.youtube.com/watch?v=okIJOAoonlY&t=28s>
- 7) https://archive.org/stream/1stLevel1VakyaVyavahara/1st%20level%20-%201%20-%20vakya-vyavahara_djvu.txt
- 8) सम्भाषणसोपनम् - संस्कृतभारती, बेङ्गलूरु

मूल्यमापन / Evaluation			
गुण विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन - एकूण गुण = 25		
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप		
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. रिक्तस्थानानि पूरयत । 8 पैकी 5		05
	2. पदस्य साहाय्येन वाक्यानि लिखन्तु। 8 पैकी 5		05
	3. निर्देशानुगुणं वाक्यानि परिवर्तयतु। 8 पैकी 5		05
	Total		15
	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)		10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- III (NEP) Level – 5.0

Vertical - f

Field Projects/Community Engagement & Services (CEP)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Credits	Teaching Hours (per week)	Max Marks
B. A. Semester III	5.0	f– FP/CES Sanskrit Language	659286	Field Projects/Community Engagement & Services (CEP) – phase -I	2	4	50

संशोधन प्रकल्पाच्या संदर्भात आवश्यक बाबी ---

1. विद्यार्थ्याने आपले विभाग प्रमुख किंवा विषय शिक्षक यांच्याशी चर्चा करून फील प्रोजेक्ट किंवा सीईटीचा विषय निश्चित करावा.
2. संस्कृत विषयाचे प्राध्यापक विद्यार्थ्यांचे मार्गदर्शक असतील.
3. विषय संस्कृत भाषा, संस्कृत कवी, साहित्यकार, साहित्यकृती, संस्कृतशिक्षण-प्रशिक्षण, संस्कृतच्या क्षेत्रातील समस्या, आह्वाने, संधी, संस्कृत निगडित संस्था आदिविषयांशी निगडित असावा.
4. फिल्ड प्रोजेक्टमध्ये किंवा सीईपी अहवालामध्ये - प्रस्तावना, ध्येय, उद्दिष्टे, गृहीतके, संशोधन पद्धती, प्रकरणे व निष्कर्ष यांचे आवश्यक ते विवेचन असावे.
5. फिल्ड प्रोजेक्ट किंवा सीईटीचा अहवाल तयार झाल्यानंतर विद्यार्थ्याने त्याचे सादरीकरण करणे आणि मौखिक परीक्षा देणे अनिवार्य आहे.

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- IV (NEP) Level – 5.0

Vertical – a

Major DSC (V) - Sanskrit Language

Course Code - 659206

Course Title –Major DSC -Theory V – आर्षमहाकाव्यपरिचयः महाभारतम् शान्तिपर्व

राजधर्मप्रकरण अध्याय 85, 86, 87 व 88

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	a - Major - DSC - V Sanskrit Language	659206	Major- DSC- Theory V आर्षमहाकाव्यपरिचयः महाभारतम् शान्तिपर्व राजधर्मप्रकरण अध्याय 85, 86, 87 व 88	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना आर्षमहाकाव्यांचे स्वरूप अवगत करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्याच्यां वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना आर्षमहाकाव्यांचे स्वरूप अवगत होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील आर्षमहाकाव्याच्यां वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - श्रीमद्महाभारतम्, गीताप्रेस गोरखपूर			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	शान्तिपर्व अध्याय 85	10	10
Unit-II		10	10
Unit-III	शान्तिपर्व अध्याय 86	10	10
Unit-IV	शान्तिपर्व अध्याय 87	10	10
Unit-V		10	10

Unit-VI	शान्तिपर्व अध्याय 88	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	2) घटक 1 वर 2 पैकी दोन पदय् उताऱ्यांचे भाषान्तर	10 गुण
	2) घटक 1 ते 3 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	3) घटक 4 व 6 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	4) घटक 1 ते 3 वर 4 पैकी 2 टिपा.	10 गुण
	5) घटक 4 ते 6 वर 4 पैकी 2 टिपा.	10 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- IV (NEP) Level – 5.0

Vertical – a

Major DSC (VI)- Sanskrit Language

Course Code - 659207

Course Title – Major DSC -Theory VI - भासविरचितप्रतिमानाटकम्

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	A- DSC Major VI Sanskrit Language	659207	DSC Major - Theory VI भासविरचित-प्रतिमानाटकम्	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण - लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकलेचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना प्रतिमा च्या आधारे भासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भासाचे साहित्य व भाषाशैली चा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकलेचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना प्रतिमा च्या आधारे भासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भासाचे साहित्य व भाषाशैली चा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - 1. प्रतिमानाटक – संपादक डॉ. मंगला कवठेकर 2. भासनाटकचक्रम् – संपादक – डॉ. सुधाकर मालवीय, चौखम्भा प्रकाशन, वाराणसी.			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	प्रतिमा अंक 1	15	15
Unit-II	प्रतिमा अंक 2	10	10

Unit-III	प्रतिमा अंक 3	10	10
Unit-IV	प्रतिमा अंक 4	10	10
Unit-V	प्रतिमा अंक 5	05	05
Unit-VI	प्रतिमा अंक 6 व 7	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 ते 3 वर 3 पैकी 2 श्लोकांचे भाषान्तर	10
	2. घटक 1 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1 अंकांचे रसग्रहण	15
	3. घटक 1 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1 व्यक्तिचित्रण	15
	4. घटक 4 ते 6 वर आधारित 4 पैकी 2 संदर्भासह स्पष्टीकरण	10
	5. घटक 1 ते 6 वर आधारित 4 पैकी 2 टिपा	10
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- IV (NEP) Level – 5.0

Vertical – b

Minor DSC (IV) - Sanskrit Language

Course Code - 659252

Course Title - Minor DSC - (Theory-IV) - गद्यपद्यपरिचयः संस्कृतसोपान भाग 2।

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	b- DSC Minor - Sanskrit Language	65952	DSC Minor - (Theory- IV) गद्यपद्यपरिचयः संस्कृतसोपान भाग 2	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - संस्कृतसोपानम् भाग 1 – परिमल प्रकाशन, पुसद			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
Unit-I	लौकिकन्यायः। प्राचीनभारते विमानविद्या।	10	10
Unit-II	भारतीयानामेकात्मता।	10	10
Unit-III	धांदुलदृष्टान्तः।	10	10
Unit-IV	पत्नीधर्मः। गुणत्रयविभागः	10	10
Unit-V	मनोरमः रामः	10	10

Unit-VI	चित्रकाव्यानि	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1)घटक 1वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	2) घटक 2 व 3 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	3) घटक 4 वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	4) घटक 5 व सहा 6 दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	12 गुण
	5) घटक 1 ते सहा वर 5 पैकी 3 टिपा.	12 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- IV (NEP) Level – 5.0

Vertical - d

VSC (III)-Sanskrit Language

Course Code - 659273

Course Title – VSC Theory –III संस्कृतपत्रकारिता संस्कृतवार्तालेखनम् च

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	d- VSC Sanskrit Language	659273	Theory- III संस्कृतपत्रकारिता संस्कृतवार्तालेखनम् च	2	2	2	30	30 (College level Exam) +20 (Internal) = 50

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) संस्कृत मध्ये प्रकाशित होणाऱ्या वृत्तपत्र आणि मासिके यांची माहिती विद्यार्थ्यांना देणे. 2) संस्कृत मध्ये प्रकाशित होणाऱ्या वृत्तपत्र आणि मासिके वाचनाची आवड विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे. 3) संस्कृत मध्ये प्रकाशित होणाऱ्या वृत्तपत्र आणि मासिके यातील लेखनाचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेत वार्तालेखनाचे स्वरूप अवगत करून देणे
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) संस्कृत मध्ये प्रकाशित होणाऱ्या वृत्तपत्र आणि मासिके यांची माहिती विद्यार्थ्यांना होईल. 2) संस्कृत मध्ये प्रकाशित होणाऱ्या वृत्तपत्र आणि मासिके वाचनाची आवड विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल. 3) संस्कृत मध्ये प्रकाशित होणाऱ्या वृत्तपत्र आणि मासिके यातील लेखनाचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अवगत होईल. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेत वार्तालेखनाचे स्वरूप अवगत होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	संस्कृतपत्रकारितेचा इतिहास व स्वरूप	7	7
2	संस्कृतभाषेत प्रसिद्ध होणारी वृत्तपत्रे	8	8
3	संस्कृतभाषेत प्रसिद्ध होणारी पाक्षिके, मासिके व वार्षिकांक	7	7
4	संस्कृत भाषेत वार्तालेखन	8	8

संदर्भग्रंथ -

1. https://sanskrit.nic.in/msp/upload/digitized_slm_pdf/Certificate Course in Skt Journalisam/CCSJ Patha 01 05 B2.pdf
2. <https://sanskritdocuments.org/articles/Sanskrit Journalism History and Status Baldevanand Sagar.pdf>
3. संस्कृत पत्रकारिता (इतिवृत्तम् अधुनातनं स्वरूपं च) लेखकसम्पादकः डॉ. बलदेवानन्दसागरः. संस्कृतभारती, बेङ्गलुरु

मूल्यमापन / Evaluation

गुण विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन - एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	घटक क्रमांक 1 व 2 वर दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10
	घटक क्रमांक 3 व 4 वर दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10
	घटक क्रमांक 1 ते 4 वर चार पैकी दोन टिपा	10
	Total	30
	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- IV (NEP) Level – 5.0

Vertical -e

AEC (IV) - Sanskrit Language

Course Code - 659284

Course Title - Theory/ Demonstrative -IV संस्कृत वाक्यव्यवहारः / सम्भाषणकौशलम्

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	e- AEC - IV Sanskrit Language	659284	Theory/ Demonstrative -IV - संस्कृत वाक्यव्यवहारः / सम्भाषणकौशलम्	2	1	2 x (No. of Batches)	30	15 (College level Exam) +10 (Internal)

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृत सम्भाषण कौशल्य अवगत करू देणे . 2) विद्यार्थ्यांना नवनवीन संस्कृत शब्दांचे ज्ञान करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृत वाक्यरचनांचे ज्ञान करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृतसम्भाषणांचा परिचय करू देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृत सम्भाषण कौशल्य अवगत होईल. 2) विद्यार्थ्यांना नवनवीन संस्कृत शब्दांचे ज्ञान होईल. 3) विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृत वाक्यरचनांचे होईल. 4) विद्यार्थ्यांना विविध प्रकारच्या संस्कृतसम्भाषणांचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	- रुचिवाचकशब्दाः - यदा-तदा - विरुद्धार्थकाः शब्दाः - यः -सः - अपेक्षया - यत्र-तत्र	14	7

	उपरोक्त बिंदुवर आधारित वाक्यरचना व त्यांचा अभ्यास		
2	- तुमुन् - चेत् -नोचेत् - शरीरस्य अवयवाः - यतः-ततः - यद्यपि -तथापि - उपरोक्त बिंदुवर आधारित वाक्यरचना व त्यांचा अभ्यास	16	8

संदर्भग्रंथ

- 1) अभ्यासपुस्तकम् - संस्कृतभारती, बेङ्गलूरु
- 2) संस्कृतस्वाध्याय प्रथमा दीक्षा वाक्यव्यवहारः - राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम्, नवदेहली
- 3) संस्कृतस्वाध्याय प्रथमा दीक्षा वाक्यविस्तरः - राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम्, नवदेहली
- 4) संस्कृतस्वयंशिक्षक - श्रीपाद दामोदर सातवळेकर, राजपाल अन्ड सन्स् काश्मीरी गेट दिल्ली
- 5) <https://dn721307.ca.archive.org/0/items/SanskritSvayamShikshakSDSatvalekar/Sanskrit%20Svayam%20Shikshak%20-%20S%20D%20Satvalekar.pdf>
- 6) <https://www.youtube.com/watch?v=okIJOAoonlY&t=28s>
- 7) https://archive.org/stream/1stLevel1VakyaVyavahara/1st%20level%20-%201%20-%20vakya-vyavahara_djvu.txt
- 8) सम्भाषणसोपनम् - संस्कृतभारती, बेङ्गलूरु

मूल्यमापन / Evaluation

गुण विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन - एकूण गुण = 25	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. रिक्तस्थानानि पूरयत। 8 पैकी 5	05
	2. पदस्य साहाय्येन वाक्यानि लिखन्तु। 8 पैकी 5	05
	3. निर्देशानुगुणं वाक्यानि परिवर्तयतु। 8 पैकी 5	05
	Total	15
	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

For the Degree of Bachelor of Arts

As per NEP Syllabus / अभ्यासक्रम

B. A. Semester- IV (NEP) Level – 5.0

Vertical - f

Field Projects/Community Engagement & Services (CEP)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Credits	Teaching Hours (per week)	Max Marks
B. A. Semester IV	5.0	f– FP/CES Sanskrit Language	659287	Field Projects/Community Engagement & Services (CEP) – phase -II	2	4	50

संशोधन प्रकल्पाच्या संदर्भात आवश्यक बाबी ---

1. विद्यार्थ्याने आपले विभाग प्रमुख किंवा विषय शिक्षक यांच्याशी चर्चा करून फील प्रोजेक्ट किंवा सीईटीचा विषय निश्चित करावा.
2. संस्कृत विषयाचे प्राध्यापक विद्यार्थ्यांचे मार्गदर्शक असतील.
3. विषय संस्कृत भाषा, संस्कृत कवी, साहित्यकार, साहित्यकृती, संस्कृतशिक्षण-प्रशिक्षण, संस्कृतच्या क्षेत्रातील समस्या, आह्वाने, संधी, संस्कृत निगडित संस्था आदि विषयांशी निगडित असावा.
4. फिल्ड प्रोजेक्टमध्ये किंवा सीईपी अहवालामध्ये - प्रस्तावना, ध्येय, उद्दिष्टे, गृहीतके, संशोधन पद्धती, प्रकरणे व निष्कर्ष यांचे आवश्यक ते विवेचन असावे.
5. फिल्ड प्रोजेक्ट किंवा सीईटीचा अहवाल तयार झाल्यानंतर विद्यार्थ्याने त्याचे सादरीकरण करणे आणि मौखिक परीक्षा देणे अनिवार्य आहे.